

Ponovno suđenje Haradinaju okončano oslobađajućom presudom

Author: [Rachel Irwin](#)

Dva kosovska saoptuženika su takođe proglašena nevinima i oslobođena.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 767, 30. novembar 2012.)

Nakon dugotrajnog obnovljenog suđenja – prvog te vrste u Haškom tribunalu – bivši kosovski premijer, Ramuš Haradinaj (Ramush Haradinaj), oslobođen je ove sedmice po drugi put optužbi za ratne zločine.

Kao nekadašnji komandant Oslobođilačke vojske Kosova (OVK), Haradinaj je na prvom suđenju – okončanom 2008. godine – bio oslobođen po svih 37 tačaka optužnice. Među njima su bile i one za ubistva i mučenja srpskih, albanskih i romskih civila, odnosno zločine koji su na Kosovu počinjeni potkraj devedesetih godina, tokom sukoba između srbijanskih snaga bezbednosti i OVK-a.

Zajedno sa Haradinajem sudilo se još dvojici pripadnika OVK-a – Idrizu Baljaju (Idriz Balaj) i Lahiju Brahimaju. U prvom postupku Baljaj je takođe bio oslobođen, dok je Brahimaj proglašen krivim za okrutno postupanje i mučenje, te osuđen na šest godina zatvora, pri čemu mu je u kaznu bilo uračunato i vreme koje je u pritvoru proveo otkako se 2005. predao Tribunalu.

I Baljaj i Brahimaj su, kao i Haradinaj, ove sedmice oslobođeni. Poput njega, i oni su odmah pušteni iz haškog pritvora, pa su se na Kosovo vratili svega nekoliko sati nakon što im je 29. novembra bila pročitana presuda.

Delimično ponovljeno suđenje proisteklo je iz žalbene presude donete u julu 2010. godine, kojom je zaključeno da su sudije „propustile da uvažavaju ozbiljnost pretnje koju zastrašivanje svedoka predstavlja po celinu procesa“, kao i da su isuviše naglasile „potrebu da tužilaštvo ne dobije više vremena nego što mu je bilo dodeljeno za izvođenje dokaza . . . ne vodeći računa o mogućnosti da se obezbedi potencijalno važno svedočenje“.

Žalbene su sudije stoga naložile delimično ponavljanje postupka, kako bi tužioci mogli da pribave iskaze od dva svedoka koji su odbili da se pojave na prvom suđenju. Odlučile su da Haradinaju i Baljaju treba ponovo suditi po šest tačaka za ubijanje, okrutno postupanje i mučenje; a Brahimaju po četiri od tih šest tačaka.

Delimično obnovljeni postupak počeo je u avgustu 2011., ali je potrajao više meseci zbog poteškoća koje su pratile obezbeđivanje svedočenja poslednjeg zaštićenog svedoka. Taj svedok jeste okončao svoj iskaz, ali na tajnoj lokaciji i na potpuno tajnom zasedanju. Završne reči su održane krajem juna 2012. (O tome vidi tekst „Suđenje Haradinaju: Tužioci traže da svedok ne bude uzet u obzir“.)

Sve optužbe u obnovljenom postupku ticale su se „improvizovanog zatvorskeg objekta“ u Jablanici (Kosovo), koji je bio lociran nedaleko od Brahimajevog porodičnog imanja, a služio je i kao tamošnji štab OVK-a. Tužioci su rekli da je taj pritvorski objekat bio korišćen za premlaćivanje, mučenje i zatvaranje onih koji su, bez obzira na vlastitu nacionalnost, bili osumnjičeni da su srpski kolaboracionisti.

Čitajući na javnom zasedanju presudu koja je doneta u obnovljenom postupku, sudija Bakone Džastis Moloto (Bakone Justice Moloto) je napomenuo da je „glavna optužba“ na ponovnom suđenju bila navodno postojanje zajedničkog zločinačkog poduhvata (ZZP) trojice okrivljenika, čiji je cilj bio da se nezakonito „uklone ili zlostavljaju“ srpski civili i ostali na Kosovu za koje se smatralo da sarađuju sa srpskim snagama.

Sudija Moloto je rekao da je tužilaštvo o postojanju ZZP-a predočilo samo posredne dokaze, uključujući saopštenja generalštaba OVK-a koja sadrže podatke o napadima ili „merama koje je OVK preduzela protiv kolaboracionista sa srbijanskim vlastima“.

Veće je zaključilo da su „podaci koji se nalaze u tim saopštenjima možda preuveličani ili izmenjeni iz propagandnih razloga“, te da su „često bili nejasni i lišeni pojedinosti o vremenu i mestu incidenta, identitetu počinitelja, identitetu žrtava i njihovom civilnom ili vojnom statusu“.

Sudije su odbacile i „crne liste“ – spiskove ljudi koji su očito bili osumnjičeni za nelojalnost OVK-u, i koje je tužilaštvo podnelo kao dokaz. Stvarna svrha tih spiskova nije utvrđena, što znači da oni ne potvrđuju postojanje ZZP-a, kazao je sudija Moloto.

Veće jeste potvrdilo da su civili u više navrata bili mučeni od strane vojnika iz sastava OVK-a. Zaključilo je da je Brahimaj zaista tukao jednog svedoka, koji se pojavio pod brojem 6, te da je u julu 1998. sudelovao u mučenju i okrutnom postupanju prema još trojici ljudi u Jablanici. Međutim, veće je naglasilo da se ti incidenti ne pojavljuju kao optužbe u važećoj optužnici protiv Brahimaja.

Sudija Moloto je rekao da je, ukoliko je bilo kakav „zajednički plan“ postojao, on mogao da bude sklopljen između Brahimaja, njegovih dva brata i ostalih vojnika OVK-a.

„Takav zajednički plan nije sadržan u sadašnjoj optužnici, pa je ta tema izvan opsega ovog postupka“, naglasio je on.

„Čak i da je utvrđeno postojanje takvog zajedničkog plana . . . ne postoji nikakav dokaz koji bi ukazao na umešanost Ramuša Haradinaja i Idriza Baljaja“, nastavio je sudija.

Sudija Moloto je ukazao na to da je Haradinaj, kada je otkrio da je kosovski Albanac po imenu Skender Kući (Skender Kuqi) pritvoren i da se prema njemu loše postupa, otišao u Jablanicu kako bi obezbedio njegovo oslobađanje, te kako je jednom od Brahimajeve braće rekao da se „tako nešto više nikada ne sme desiti, jer to šteti našoj stvari“.

Osim toga, kada je jedna osoba – koja se kao svedok pojavila pod brojem 3 – pred Haradinaja bila izvedena nakon što ju je priveo Brahimaj, „Haradinaj je Svedoku br. 3 ponudio hranu i smeštaj i pustio ga da se pridruži svojoj porodici“.

„Tužilaštvo nije predočilo nikakav uverljiv dokaz na osnovu kojeg bi se utvrdilo da je Ramuš Haradinaj uopšte bio upoznat sa zločinima počinjenim u logoru OVK-a u Jablanici“, kazao je sudija Moloto, dodajući da isto važi i za trećeoptuženog Baljaja.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Balkans
Serbia
Kosovo

Topic: Medunarodni krivicni sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ponovno-su%C4%91enje-haradinaju-okon%C4%8Dano-osloba%C4%91aju%C4%87om-presudom>